

**Bosna i Hercegovina
Republika Srpska
Slobomir P Univerzitet
Slobomir, Bijeljina**

**Bosnia and Herzegovina
Republic of Srpska
Slobomir P University
Slobomir, Bijeljina**

Slobomir P Univerzitet, PF 70 Slobomir, 76 300 Bijeljina, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 55 231 101, 231 152, +387 53 209 621, 209 620; Faks: +387 55 231 176, +387 53 209 622
www.spu.ba info@spu.ba

PRAVILNIK O SAMOVREDNOVANJU

Slobomir, jul 2011.

Broj: 384/11
Datum: 20.07.2011.

Na osnovu čl. 27 stav 1. tačka 3. Statuta Slobomir P Univerziteta, a u skladu sa čl. 64. stav 2. tačka v) Zakona o visokom obrazovanju (Sl. glasnik Republike Srpske br. 73/10) na sjednici, održanoj dana 20.07.2011. godine Senat Slobomir P Univerziteta, usvaja

PRAVILNIK O SAMOVREDNOVANJU

Preambula

Tokom poslednje decenije proteklog vijeka sistem visokog obrazovanja u Evropi našao se pod snažnim pritiskom procesa globalizacije i razvoja novih tehnologija. Na evropskom prostoru pojavile su se visokoškolske institucije iz vanevropskih zemalja nudeći drugačije studijske programe. Suočen sa ovim promjenama, veliki broj evropskih visokoškolskih institucija tražio je uvođenje jasnih evropskih akreditacionih procedura koje bi postale sastavni dio njihove strategije za istupanje na međunarodnoj sceni.

Polazeći od ovih činjenica većina visokoškolskih institucija došla je do zaključka da je dalji razvoj sistema visokog obrazovanja u Evropi i povećanje njegove kompetitivnosti na internacionalnoj sceni uslovljen uspostavljanjem integralnog sistema kontrole kvaliteta (vrednovanja) koji bi obuhvatio sve evropske zemlje. Ovakav sistem treba da obezbjedi transparentnost načina na koji se organizuje visoko obrazovanje (vrste institucija, način izvođenja nastave, vrste diploma itd.), kompatibilnost pojedinih diploma u Evropi, fleksibilnost u odnosu na diversifikovane potrebe i korisnike, kao i mogućnost poređenja ponuda (kvalitet i relevantnost diplome). Kao jedan od rezultata ovih tendencija, na zajedničkoj sjednici evropskih ministara obrazovanja u Bolonji 19. juna 1999. godine, usvojena je Bolonjska deklaracija.

Danas su u većini zapadnoevropskih zemalja formirane nezavisne agencije za vrednovanje, čiji je osnovni cilj da doprinesu poboljšanju kvaliteta obrazovnih programa. Za razliku od toga, u istočnoevropskim zemljama ove agencije se bave vrednovanjem sa ciljem da se na bazi dobijenih rezultata donese i odluka o akreditaciji. Osnovni uzrok ove razlike leži u želji da se na neki način uspostavi kontrola nad formiranjem velikog broja privatnih visokoškolskih ustanova do kojih je došlo posle promjene režima u ovim zemljama. U želji da se metode evaluacije i akreditacije objedine na nivou Evrope uspostavljena je mreža ovih agencija ENQA - Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (*European Network of Quality Assurance Agencies*).

Uvod

Proces vrednovanja, prema tome, započinje samovrednovanjem koje se mora osmisliti tako da njegovi rezultati, ukoliko je to potrebno, omogućće ekspertskom timu da nastavi taj proces. Spoljno vrednovanje treba da potpomogne ostvarenju glavnog cilja procesa samovrednovanja i vrednovanja, a to je poboljšanje kvaliteta visokoškolske ustanove. Da bi se ovo postiglo, ekspertski tim mora imati akademski i društveni autoritet i veoma jasne zahtjeve u pogledu izvještaja koji se od njega očekuje.

Vrednovanje predstavlja osnovnu aktivnost kojom se obezbjeđuje kvalitet nastavnog procesa u visokom obrazovanju. Vrednovati znači procijeniti nastavne i akademske studije na datom predmetu/programu. Prednosti i nedostaci u obrazovnom procesu predstavljaju se analitički sa pratećim sugestijama za unapređenje kvaliteta. Vrednovanje, u odnosu na subjekt koji vrši samu vrednovanje, može se sprovoditi interno i eksterno.

Razlikuje se institucionalno i programsko vrednovanje. Institucionalno vrednovanje se fokusira na upravljanje institucijom i njen menadžment i to kako u finansijskom tako i u akademskom smislu. Ocjenjuju se ciljevi, aktivnosti i prioriteti. Programsko vrednovanje odnosi se na jedan studijski program u okviru koga se stiče određeni akademski stepen i procjenjuju nastavni sadržaji i načini njihovog izvođenja.

Ono što je najbitnije u postupku samovrednovanja visokoškolske ustanove, to je da se ovaj proces nikako ne bi smio pretvoriti u proces samohvale i iskazivanja sopstvenih kvaliteta, bez kritičkog osvrta na nedostatke i slabe tačke sistema. Upravo evaluacija ovih tačaka, prepreka, lošeg iskustva i problema na koje nailazi ustanova u svom razvoju treba da doprinesu njihovom razumijevanju i prevazilaženju od strane unutrašnjih subjekata ustanove, kojima podršku treba da pruži tim zadužen za spoljnu ocjenu kvaliteta kroz detaljan i sveobuhvatan izvještaj o evaluaciji.

Opšte odredbe

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se samovrednovanje i ocjenjivanje kvaliteta: studijskih programa, nastavnog procesa i uslova rada na Slobomir P Univerzitetu.

Pravilnik sadrži dio o vrednovanju od strane studenata, dio o samovrednovanju od strane zaposlenih na Univerzitetu i dio o vrednovanju od strane poslodavca.

Uloga i cilj samovrednovanja (samoevaluacije)

Član 2.

Samovrednovanje ima dvostruku ulogu:

- Proces samovrednovanja je ocjena Univerziteta kao kolektiva i mogućnost za povećanje kvaliteta bilo koje oblasti koja je dio procesa samovrednovanja.
- Izvještaj o samovrednovanju obezbjeđuje informacije timu za vrednovanje, sa naglaskom na strateške i kvalitetne aktivnosti u vezi sa poslovanjem.

Cilj obje uloge je da potvrdi i poveća sposobnost Univerziteta za poboljšanjem rada.

Samovrednovanje se sastoji u sistematskom prikupljanju administrativnih podataka, sprovođenju ankete među studentima, kao i moderiranih razgovora sa studentima i nastavnicima, izvlačenje relevantnih zaključaka i ocjena iz svega toga. U pripremi evaluacijskih formulara učestvuju strani i nezavisni eksperti, što omogućava objektivno postavljanje kriterijuma.

Samovrednovanje može da se koristi kao pripremna faza za eksternu evaluaciju, u smislu prikupljanja podataka koji će kasnije biti od koristi u radu stranih eksternih eksperata.

U slučaju internog vrednovanja, trenutno stanje vrednuje se prvenstveno u odnosu na vlastite planove koje je data ustanova prethodno postavila pred sebe.

Član 3.

Postupak samovrednovanja i ocjenjivanja kvaliteta sprovodi se u cilju provjere realizacije Strategije razvoja Univerziteta, Strategije osiguranja kvaliteta, standarda i postupka za obezbjeđivanje kvaliteta, funkcionisanja sistema obezbjeđivanja kvaliteta, kao i poboljšanja kvaliteta studijskih programa, nastavnog procesa i uslova rada.

Rezultati samovrednovanja i ocjene kvaliteta Univerziteta predstavljaju izvor podataka za unutrašnju i spoljašnu provjeru i vrednovanje Univerziteta.

Član 4.

Postupak za samovrednovanje i ocjenu kvaliteta sprovodi se periodično.

Postupak za samovrednovanje i ocjenu kvaliteta sprovodi se najmanje jednom u tri godine, računajući od dana dobijene akreditacije.

Postupak samovrednovanja na Univerzitetu sprovodi Komisija za samovrednovanje. Komisiju za samovrednovanje obrazuje Senat Univerziteta, a na prijedlog Komisije za osiguranje kvaliteta.

Komisiju za samovrednovanje čine predstavnici nastavnog, nenastavnog osoblja i studenata.

Komisija za samovrednovanje se sastoji od pet radnih grupa (timova):

- tima za praćenje i unapređivanje studiranja, koji je zadužen za postupak anketiranja studenata,
- tima za samovrednovanje zaposlenih na Univerzitetu,

- tima za vrednovanje diplomiranih studenata,
- tima za samovrednovanje razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje i
- tima za samovrednovanje fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada.

Član 5.

Osnovni instrumenti samovrednovanja i ocjene kvaliteta jesu upitnici, koji se koriste u anketama.

Vrednovanje od strane studenata

Član 6.

Univerzitet, u postupku samovrednovanja, organizuje i sprovodi anketiranje studenata. Anketiranje studenata je anonimno.

U anketiranju učestvuju samo studenti koji prisustvuju nastavi u vrijeme koje je odredio rektor. Anketiranje se sprovodi u skladu sa posebnim uputstvom koje daju rektor i dekani Univerziteta.

Izveštaj o vrednovanju od strane studenata

Član 7.

Tim za praćenje i unapređenje studiranja, posle sprovedenog postupka anketiranja, obrađuje podatke, analizira ih i priprema izvještaj o rezultatima postupka anketiranja studenata u postupku samovrednovanja.

Izveštaj o rezultatima studentskog vrednovanja razmatraju vijeća fakulteta/akademija katedre i o tome informišu Komisiju za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izveštaj o rezultatima studentskog vrednovanja razmatra Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta i o tome obavještava Senat Univerziteta, koji usvaja Izvještaj. Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta predlaže odgovarajuće mjere za poboljšanje kvaliteta svih parametara, koji su bili predmet ocjene studenata.

Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta obrazuje grupe koje će ispitivati specifične oblasti kao što su: menadžment, pomoćna sredstva, finansijska kontrola, obuka i usavršavanje osoblja, studentske službe, spoljni odnosi, međunarodne aktivnosti itd.

Samovrednovanje zaposlenih na Univerzitetu

Član 8.

Samovrednovanje zaposlenih na Univerzitetu obuhvata nastavnike, saradnike i nenastavno osoblje.

Samovrednovanje zaposlenih na Univerzitetu sprovodi se putem upitnika, odgovarajućeg sadržaja.

Član 9.

Dekani fakulteta/akademija, na osnovu sprovedenog postupka anketiranja i obrađenih podataka od strane tima za samovrednovanje zaposlenih, pripremaju Izvještaj o rezultatima postupka anketiranja zaposlenih nastavnika i saradnika na Univerzitetu.

Rektor Univerziteta, na osnovu sprovedenog postupka anketiranja i obrađenih podataka, priprema Izvještaj o samovrednovanju zaposlenih u Sekretarijatu Univerziteta.

Izvještaji o samovrednovanju razmatraju se na kolegijumima rektora i dekana i o tome obavještavaju Komisiju za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaje o samovrednovanju zaposlenih na Univerzitetu razmatra Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaje o samovrednovanju razmatra i usvaja Senat Univerziteta.

Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta, na osnovu usvojenih i razmotrenih izvještaja, predlaže odgovarajuće mjere za poboljšanje studijskih programa, nastavnog procesa i uslova rada zaposlenih.

Vrednovanje poslodavaca diplomiranih studenata

Član 10.

Univerzitet organizuje i sprovodi anketiranje poslodavaca diplomiranih studenata. Ovaj vid vrednovanja vrši se na osnovu posebnog upitnika.

Rektor u saglasnosti i dogovoru sa dekanima, na osnovu sprovedenog postupka anketiranja i obrađenih podataka od strane tima za vrednovanje diplomiranih studenata, sastavlja Izvještaj o ocjeni kvaliteta poslodavaca diplomiranih studenata Univerziteta.

Izvještaj o vrednovanju kvaliteta diplomiranih studenata od strane poslodavaca razmatraju fakulteti/akademije i o tome obavještavaju Komisiju za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaj o vrednovanju kvaliteta diplomiranih studenata od strane poslodavaca razmatra Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaj o vrednovanju kvaliteta diplomiranih studenata od strane poslodavaca razmatra i usvaja Senat Univerziteta.

Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta, na osnovu usvojenog izvještaja o vrednovanju diplomiranih studenata, predlaže mjere za poboljšanje kvaliteta studijskih programa, nastavnog procesa i kompetencije diplomiranih studenata.

Vrednovanje razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje

Član 11.

Tim za samovrednovanje razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje obrađuje podatke, analizira ih i priprema izvještaj o rezultatima postupka samovrednovanja u ovim oblastima.

Izvještaj o rezultatima razmatraju vijeća fakulteta/akademija i o tome informišu Komisiju za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaj o rezultatima samovrednovanje razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje razmatra Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta i o tome obavještava Senat Univerziteta, koji usvaja Izvještaj.

Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta predlaže odgovarajuće mjere za poboljšanje kvaliteta svih parametara koji su bili predmet ocjene od strane tima za samovrednovanje razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje.

Vrednovanje fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada

Član 12.

Tim za samovrednovanje fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada obrađuje podatke, analizira ih i priprema izvještaj o rezultatima postupka samovrednovanja u ovim oblastima.

Izvještaj o rezultatima razmatraju vijeća fakulteta/akademija i o tome informišu Komisiju za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaj o rezultatima samovrednovanja fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada razmatra Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta i o tome obavještava Senat Univerziteta, koji usvaja Izvještaj.

Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta predlaže odgovarajuće mjere za poboljšanje kvaliteta svih parametara koji su bili predmet ocjene od strane tima za samovrednovanje fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada

Izvještaj o samovrednovanju

Član 13.

Izvještaji o rezultatima vrednovanja studenata, samovrednovanja zaposlenih, vrednovanja kvaliteta diplomiranih studenata od strane poslodavaca, samovrednovanja razvoja Univerziteta, osiguranja kvaliteta i međunarodne saradnje i samovrednovanja fizičkih resursa, informacionih sistema i javnosti rada uključuju se u ukupan Izvještaj o samovrednovanju.

Član 14.

Izvještaj o samovrednovanju treba da omogući Univerzitetu da provjeri kvalitet svojih studijskih programa i kvalitet diploma koje studenti stižu, da omogući Univerzitetu da planira promjene nastavnog procesa, da planira buduće djelovanje u cilju opšteg poboljšanja kvaliteta, da pruži informacije budućim poslodavcima o znanjima i vještinama koje studenti stižu na Univerzitetu.

Izvještaj o samovrednovanju u postupku akreditacije Univerziteta treba da omogući recenzentima da steknu tačan uvid u stanju na Univerzitetu, u cilju formiranja pravilne i potpune ocjene o kvalitetu Univerziteta i njegovih studijskih programa.

Član 15.

Izvještaj o samovrednovanju sadrži podatke kojima Univerzitet iskazuje:

- svoj razvoj, organizaciju i funkcionisanje;
- kvalitet svojih studijskih programa;
- kvalitet svog nastavnog procesa;
- kvalitet naučno-istraživačkog i stručnog rada nastavnika i saradnika;
- kvalitet svojih nastavnika i saradnika;
- kvalitet literature, bibliotečkih i informatičkih resursa kojima Univerzitet raspolaže;
- kvalitet upravljanja i nenastavnog osoblja;
- kvalitet prostora i opreme i
- kvalitet finansiranja.

Član 16.

Postupak za pripremanje konačnog Izvještaja o samovrednovanju sprovodi Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta.

Izvještaj o samovrednovanju minimalno sadrži sledeća poglavlja:

1. *UVOD*
 - 1.1. Istorija i organizacija visokoškolske ustanove
 - 1.2. Primjena Bolonjskog procesa na visokoškolskoj ustanovi
 - 1.3. Istraživanje i naučno-istraživački i umjetnički rad
 - 1.4. Veze sa okruženjem, privredom i socijalnim partnerima
 - 1.5. Finansiranje visokoškolske ustanove
 - 1.6. Statistički podaci
2. *SPROVOĐENJE SAMOEVALUACIJE*
 - 2.1. Tim za samoevaluaciju
 - 2.2. Postupak samoevaluacije
3. *STANDARDI I KRITERIJUMI*
 - 3.1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove
 - 3.2. Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta
 - 3.3. Procedure za obezbjeđivanje kvaliteta studijskih programa
 - 3.4. Procedure za ocjenjivanje studenata
 - 3.5. Ljudski resursi
 - 3.6. Kvalitet fizičkih resursa
 - 3.7. Informacioni sistemi
 - 3.8. Prezentacija informacija za javnost
 - 3.9. Međunarodna saradnja
4. *ZAKLJUČCI*
5. *PRILOZI*

Član 17.

Nakon sprovedenog postupka samovrednovanja, komisija iz člana 4. sistematizuje i obrađuje dobijene podatke i sačinjava pismeni izvještaj o sprovedenom samovrednovanju, koji dostavljaju Komisiji, radi davanja mišljenja i izrade konačnog izvještaja o samovrednovanju.

Član 18.

Izvještaj o samovrednovanju donosi Komisija za osiguranje kvaliteta Univerziteta, te isti podnosi na usvajanje Senatu Univerziteta.

Izvještaj o samovrednovanju Univerzitet dostavlja Ministarstvu prosvjete i kulture, Komisiji za akreditaciju i Studentskom parlamentu.

Sažeti izvještaj o samovrednovanju objavljuje se na internet stranici Univerziteta.

Prelazne i završne odredbe

Član 19.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način istovjetan njegovom donošenju.

Član 20.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na *web* stranici Univerziteta.

PREDSJEDNIK SENATA

Prof. dr Desanka Trakilović,
rektor Univerziteta